

Stillingen er nu, gjentager jeg, at Landstinget kan uden i nogen Maade at ydmyge sig give efter, og jeg haaber, at Landstinget, hvis det er besjælet af de samme Følelser som Regjeringen med Hensyn til visse Faktorer i Statslivet, som det ønsker at holde Hævd over, ogsaa vil give efter. Nu vil man sige, at Situationen forsaavidt er forandret, som det ikke længere er Regjeringen, der staar i første Række i den nuværende Kamp, men det kan jeg ikke gaa ind paa; der er i Virkeligheden ingen Forandring, det er kun et Skin. At de tre Punkter nu ere stillede af Landstinget istedetfor af Regjeringen, gjør ingen anden Forskjel end den, der kommer tilstede i en Fægtning, naar man, efterat en Bataillon er bleven træet, lader en anden gaa frem og tage Kampen op. Enten man stiller Ministeriet for eller bag, Konfliktten beholder dog sin Smag — om det maa være mig tilladt at bruge en Omſkrivning af et Vers af Weffel om Konferentsraaden, som de Herrer maasse kjende. Det var altsaa de tre variable Størrelser, som Mathematikerne vilde kalde dem, af hvilke den Ene ikke kan forandre sig, og de to Andre for Tiden ikke ville forandre sig, saa at der ikke kommer noget Resultat. Saa have vi foruden de tre variable Størrelser, som jeg for Kortheds Skyld vil betegne som F., L. og M., en konstant Størrelse i Forfatningen, som vi pleie at holde udenfor, og som jeg ogsaa forsaavidt skal holde udenfor, som jeg skal betegne den i den mathematiske Formel som K. Naar de variable Størrelser gjøres konstante, og det, uagtet Alt, hvad man forsøger paa at mase med Maskineriet, viser sig, at de ikke kunne forandre sig, saa er det ganske naturligt, at Folkets Vilt rettes imod selve Forfatningsmaskineriet, og mod den fjerde Faktor, som jeg har betegnet som K. Spørgsmaalet er nu: Er Forfatningen overhovedet i Orden, kan der overhovedet virkes dermed? Thi det er ingen Spøg, naar vi komme ud paa det aabne Hav, og der kommer stærk Sø, om Maskineriet da staar stille; saa kan der med Rette spørges: „Hvor glide vi hen?“ Derfor siger jeg, at det er ganske naturligt, at Folkets Lanter ledes i den Retning, jeg har antydnet. Jeg skal i denne Forbindelse fremdrage en Ytring af en af vort Hundrebaars største Statsmænd, Thiers, der som bekendt var en ivrig Tilhænger af det konstitutionelle Kongedømme, og jeg tror, at jeg ved denne Leilighed maa understrege Ordet Kongedømme. Han udtalte, da man i et noget lignende Tilfælde ikke vilde give efter: „Si l'on ne veut pas passer la Manche, on passera l'Atlantique“ — d. e.: Dersom man ikke vil gaa over Kanalen, det vil sige til England, og hente sit politiske Forbillede derfra, saa vil man blive nødt til at gaa over Atlanterhavet, til Amerika, og tage de Statsformer, som der

findes, til Mønster. Det har viist sig, at Thiers fik Ret, og at denne ivrige Tilhænger af det konstitutionelle Kongedømme endog kort før sin Død blev Præsident i den franske Republik. Jeg tror, at det vil være rigtigt i denne Forhandling at minde om dette bekjendte Ord af Thiers, og hvis maasse En eller Anden kunde undre sig over, at netop jeg fremdrager dette, og kommer med Ord, hvori der ligger en saadan Advarsel, hvis man kunde mene, at jeg maasse skulde ønske, at det skulde gaa „jo galere, desto bedre“, saa siger jeg: Nei, paa ingen Maade; dersom man tror, at Republikken er bedre end Kongedømmet, saa skal man dog ikke derfor ønske noget Godt fremmet ved flette Midler. Kun ved aldeles lovlige og loyale Midler skal en god Sag arbejde sig frem.

Conseilspræsidenten og Finantsministeren (Strup): Der er ganske vist ikke megen Opfordring til at fordybe sig i Undersøgelsen af de enkelte Stridspunkters Realitet, efter at man har hørt Udtalelser fra saa mange Sider, deriblandt fra den ærede Ordfører (Holstein) og andre ledende Mænd af det Parti, han hører til, om, at selve Stridspunkterne have liden eller ingen Betydning; men jeg kan dog ikke undlade at gjøre et Par Bemærkninger om et af disse Stridspunkter, foranlediget ved Udtalelser, som fremtom i forrige Møde. Det er om Dyrtdstillæget. Den ene Bemærkning, jeg vil gjøre, er den, at naar man fra Flertallets Side har villet hævde, at man, hvad Dyrtdstillæget angaar, ubrydelig havde holdt Overenskomsten — som det, med Rette eller Urette, kaldes — fra 1875 og indtil 1879, saa er det kun Sandhed med Modifikation; thi jeg behøver dog næppe at erindre om, at i 1878—79 fordrede man fra dette Things Side en væsentlig Nedfættelse i det engang vedtagne Dyrtdstillæg, og at det var fra dette Things Side, at det blev gjort gjældende, at Dyrtdtiden ikke mere var tilstede, og at altsaa Dyrtdstillæget burde holde op. Denne Betragtning, at Dyrtdtiden ikke mere var tilstede i samme Omfang som tidligere, i Forbindelse med den mindre gode økonomiske Tilstand i Landet og Hensynet til, at man allerede i den næste Rigsdags-samling skulde beskæftige sig med den endelige Fastfættelse af Lønningerne — disse samlede Hensyn bevægede Regjeringen, og, som jeg maa antage, ogsaa Landstinget til at finde sig i den Forandring af Dyrtdstillæget, som dette Thing fordrede i 1878—79. Det er altsaa ingenlunde saa, at Regjeringen har foreslaaet Dyrtdstillæget for 1878—79 som Afslutning, men det er dette Thing, der har givet det denne Karakter. Regjeringen og det andet Thing have af de Grunde, jeg